

CUPRINS

INTRODUCERE	9
CAPITOLUL I. INTERDEPENDENȚA ECONOMICĂ INTERNAȚIONALĂ	13
1. Probleme ale începutului de secol XXI-lea	13
2. Teorii, concepte, definiții.....	21
2.1. Scenarii geopolitice de globalizare	22
2.2. Teoria globalizării	28
2.2.1. Premisele metodologice	28
2.2.2. Mondializare-globalizare	31
3. Poziția și rolul statului național în condițiile globalizării.....	48
4. Instituțiile globalizării	55
5. Dezvoltarea economică durabilă în condițiile globalizării	57
6. Globalizare: pro și contra	66
7. Concluzii.....	68
CAPITOLUL 2. INTEGRAREA ECONOMICĂ: CONCEPT, PRINCIPII, FORME ȘI TEORII	71
1. Integrarea economică între regionalizare și globalizare	71
2. Dinamica tendințelor contrare	81
3. Integrarea economică: concept, principii și forme	85
4. Evoluția abordării teoretice	89
4.1. Analiza tradițională a avantajului comparativ.....	90
4.1.1. Analiza ricardiană a schimbului internațional	90
4.1.2. Modelul factorial al lui Heckscher-Ohlin-Samuelson	96
4.2. Teoria tradițională aplicată uniunii vamale.....	98
4.2.1. Profituri și pierderi, care rezultă din uniunea vamală.....	104
4.2.2. Critica teoriei tradiționale a uniunii vamale.....	110
4.2.3. Evoluția teoriilor tradiționale ale schimbului internațional	114
4.2.4. Principalele aspecte ale teoriei moderne a integrării.....	118
ANEXĂ. CÂTEVA DETALII ANALITICE ASUPRA EFECTELOR UNIUNII VAMALE	121
5. Limitele teoriei integrării în condițiile încetării	124
6. Concluzii.....	126
CAPITOLUL III. RAȚIONAMENTE ECONOMICE ALE INTEGRĂRII	128
1. Un compromis între liber-schimb și protecționism	128
2. Formele integrării economice	135
2.1. Integrarea comercială	136
2.1.1. Zona de liber-schimb	136
2.1.2. Uniunea vamală	139
2.2. Integrarea prin piață	143

2.2.1. Piața comună.....	143
2.2.2. Piața unică.....	148
2.3. Integrarea monetară.....	153
3. Concluzii.....	163
CAPITOLUL IV. CONSTRUCȚIA EUROPEANĂ.....	166
1. Euroentuziasm și Eurosceptism.....	166
2. Etape și politici.....	172
2.1. Prima etapă: nașterea Comunității Economice Europene.....	172
2.2. Etapa a doua: crearea Sistemului monetar european.....	175
2.3. Etapa a treia: constituirea pieței unice.....	176
2.4. Etapa a patra: Uniunea economică și monetară.....	178
2.5. Tratatul de la Amsterdam: rezultate mediocre.....	182
2.6. Summitul de la Bruxelles: lansarea euro.....	183
3. Perspective. Opinii și posibile scenarii.....	185
3.1. Curentul liberal: alegerea liberului schimb.....	185
3.2. Curentul național: refuzul Europei tehnocratice.....	185
4. Concluzii.....	190
ANEXĂ. EVOLUȚIA ȘI STRUCTURA INSTITUȚIONALĂ A UNIUNII EUROPENE.....	193
1. Scurt istoric al integrării europene.....	193
2. Instituții europene.....	200
2.1. Parlamentul European.....	200
2.2. Consiliul Uniunii Europene.....	201
2.3. Comisia Europeană.....	202
2.4. Curtea de justiție a Comunităților europene.....	203
2.5. Curtea de Conturi europeană.....	204
2.6. Sistemul European de Bănci Centrale (SEBCO) și Banca Centrală Europeană (BCE).....	204
2.7. Banca Europeană de Investiții.....	205
2.8. Comitetul Economic și Social al Comunităților Europene.....	206
2.9. Comitetul Regiunilor Uniunii Europene.....	207
2.10. Mediatorul european.....	208
CAPITOLUL V. PRINCIPIILE ȘI OBIECTIVELE POLITICILOR COMUNITARE.....	209
1. Politica în domeniul concurenței și politica industrială.....	210
1.1. Politica în domeniul concurenței.....	210
1.1.2. Orientări și contradicții ale politicii comunitare în domeniul concurenței.....	212
1.1.2. Dispozițiile Tratatului de la Roma.....	214
1.2. Politica industrială.....	216
1.2.1. Orientări și contradicții ale politicii industriale comunitare.....	217

1.2.2. Eșecul pieței și apropierea dinamică dintre politica industrială și cercetare-dezvoltare	218
1.2.3. Evoluția politicii industriale și de cercetare-dezvoltare în Europa	219
1.2.4. Politica europeană de cercetare-dezvoltare	219
2. Politica agricolă comină (PAC) și politica regională	220
2.1. Marile axe ale PAC	220
2.2. Specificitatea pieței agricole	221
2.3. Venitul agricultorilor și exodul rural	222
2.4. Prețurile agricole garantate	222
2.5. Mecanismele concrete de intervenție	223
2.6. Reforma PAC și negocierile din cadrul G.A.T.T.	224
2.7. Alte instrumente de politică structurală	226
2.8. Efectele politicilor regionale europene	227
2.9. Fondul social european (F.S.E.)	228
3. Politica bugetară	228
3.1. Echilibrul bugetar	228
3.2. Regulile și procedurile bugetare	230
3.3. Reforma bugetului european	231
3.4. Plafonarea cheltuielilor bugetare până în anul 2006	232
3.5. Perspectivele bugetului european	232
4. Politica monetară	233
4.1. Premisele SME: Raportul Werner și șarpele monetar	233
4.1.1. Raportul Werner (1969-1970)	233
4.1.2. Șarpele monetar european (1972-1978)	233
4.1.3. Organizarea SME-ului în timpul fazei 1979-1989	235
4.1.4. Marjele de fluctuație și indicatorii de divergență	236
4.1.5. Rolul FECOM și cooperarea între băncile centrale	237
4.1.6. Schimbările de paritate	237
4.2. Funcționarea SME din 1979 până în 1989	237
4.2.1. Originile Uniunii Monetare: Tratatul asupra Uniunii Europene	239
4.2.2. Cele trei etape ale integrării monetare prevăzute în Tratatul de la Maastricht	239
4.2.3. Statutul BCE	240
4.2.4. Considerații asupra modalităților, criteriilor și etapelor pregătitoare Uniunii Monetare	242
5. Politica economică în Europa în timpul celor două prime etape ale unificării monetare (1991-1998)	243
5.1. Reunificarea Germaniei	243
5.2. Lansarea Uniunii Monetare: Deciziile summitului de la Bruxelles (1-2 mai 1998)	244
6. Politica economică europeană în timpul celei de a treia faze a Uniunii Monetare	244
6.1. Potențialele câștiguri ale membrilor Uniunii Monetare	245
6.2. Potențialele pierderi provocate de integrarea monetară	245

6.3. Probleme de coordonare a politicilor economice în interesul Uniunii Monetare	246
7. Concluzii.....	247
CAPITOLUL VI. BILANȚUL CONSTRUCȚIEI EUROPENE	249
1. Un bilanț al factorilor integrării: comerțul investițiile, resursele umane.....	249
1.1. Avântul comerțului și investițiilor în interiorul Uniunii Europene	250
1.2. Raportul dintre dezvoltarea schimburilor și investițiile directe în străinătate	251
2. Un bilanț al politicii sociale.....	252
3. Bilanțul politicilor structurale și de integrare monetară	257
4. Consecințele unificării monetare	260
5. „Agenda 2000”	261
6. Concluzii.....	262
CAPITOLUL VII. RELAȚIILE ECONOMICE EXTRACOMUNITARE.....	264
1. Principiile și tendințele politicii comerciale extracomunitare	265
2. Relațiile economice ale Uniunii Europene cu țări terțe și cu grupări economice regionale (acorduri comerciale, de cooperare și de asociere).....	268
2.1. Acorduri comerciale	268
2.2. Acorduri de comerț și cooperare	268
2.3. Acorduri de asociere.....	268
3. Politica de extindere a Uniunii Europene	270
3.1. Concepția și strategia extinderii	270
3.2. Extinderea Uniunii Europene prin integrarea țărilor central și est europene.....	274
3.2.1. Strategia și instrumentele aderării.....	274
3.2.2. Posibile efecte pozitive ale integrării asupra țărilor central și est europene	279
3.2.3. Specificitatea integrării țărilor central și est europene.....	285
3.2.4. Funcționarea Uniunii Europene în condițiile integrării țărilor central și este europene	286
4. Concluzii.....	288
CAPITOLUL VIII. RELAȚIA UNIUNII EUROPENE CU ROMÂNIA	291
1. Decalajul României față de Uniunea Europeană.....	291
1.1. Abordare geodemografică	291
1.2. Abordare macroeconomică	294
2. Problema economie de piață funcțională.....	299
3. Strategia aderării.....	307
4. Strategia post-aderare	313
5. Complementaritate – compatibilitate – competitivitate.....	317
6. Anexe.....	321
7. Concluzii.....	331